

Урок із всесвітньої історії в 11 класі

Тема : СРСР після війни, «відлига» та крах реформ.

Мета:

- виявити тенденції політичного, соціально-економічного, повсякденного в СРСР після Другої світової війни, в період правління М.Хрущова та Л.Брежнєва ; висловити оцінку діяльності радянських лідерів;
- розвивати вміння встановлювати причиново-наслідкові зв'язки, аналізувати, порівнювати, висловлювати власні судження, працювати з різноманітними джерелами інформації, термінами;
- виховувати патріотичне ставлення учнів до своєї держави, зацікавленість історією.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Основні поняття: «відбудова», « відлига», «застій», космополітизм, антисемітизм, «Ленінградська справа», « Справа лікарів», лібералізація, десталінізація, волюнтаризм, раднаргоспи,госпрозрахунок, «Косигінська реформа»

Історичні постаті : Й.Сталін, М.Хрущов, Л.Брежнєв,О.Косигін, Ю.Гагарін

Методико – дидактичне забезпечення уроку:

- проектор, ПК, мультимедійна презентація - супровід;
- роздавальні таблиці, листи для кластерів;
- історичні портрети діячів;
- індикатори емоційного стану - «листки-sms»,
- листи самооцінювання.

Методи роботи на уроці: робота в групах, в парах, робота з таблицею, тестові завдання, робота з історичним джерелом – плакатами, « Мікрофон», метод «п'ятикратного пошуку», «кластери»

ХІД УРОКУ.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ (привітання та емоційне налаштування на роботу учнів на уроці)

- Доброго дня ! Учні, сьогодні на урок до нас завітали гості, тож давайте привітаємося з ними .... Сідайте.
- Дорогі учні! З яким настроєм ви сьогодні прийшли на урок історії ?
- Дякую. Я вдячна вам, за те, що більшість у чудовому настрої. Сподіваюся, що цей настрій буде вас супроводжувати протягом цього уроку.

II. Актуалізація опорних знань **МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ.**

На слайді плакати періоду з 1945р. по 1982р.

163. Попов Н.
Так пойдем же смело вперед, по пути, ведущему к коммунизму! 1981

Завдання: Розгляньте ці плакати.

- Спираючись на знання з історії України назвіть періоди історії СРСР, які вони характеризують? (*післявоєнна відбудова, «відлига», епоха Брежньєва «застій»*)
- Назвіть керівників СРСР в ці періоди. (*Й.Сталін, М.Хрущов, Л.Брежньєв*)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ(ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ).

«Мікрофон» - Як ви гадаєте, про що йтиме мова на сьогоднішньому уроці?

Вчитель відкриває тему уроку на листах з магнітами на дошці, пропонує записати у зошити число та тему уроку.

СРСР після війни, «відлига» та крах реформ.

Вчитель формулює мету та завдання уроку - на слайді

IV. ОТРИМАННЯ НОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Робота в групах - пошук інформації «Історичне дослідження» (робота з таблицями за підручником)

Випереджальне завдання :*розподілитися в три групи і визначити спікера, секретаря, посередника, доповідача.*

- Сьогодні на уроці ви перенесетеся в минуле.

I група – у період «відбудови» (§16 стор.135-138) ;

II група – у період «відлиги» (§16 стор. 139- 142) ;

III група –у період «застою» (§16 стор.143-145) ;

З групи по рядах з табличками (Учитель ставить таблички з відповідними назвами груп).

Перед вами на парті є таблиці, які вам необхідно заповнити протягом 5-7 хв.

Слайд із таблицею та завданням груп

Критерії	Період	Період	Період
характеристики періоду	післявоєнної «відбудови» 1945-1953 рр.	хрущовської «відлиги» 1953-1964 рр.	брежньєвського «застою» 1964-1982рр.
Суспільно-політичне життя			
Господарство			

Соціальна політика			
Зовнішня політика			

Виступи доповідачів з кожної групи.

VI. РЕФЛЕКСІЯ (ЗАКРІПЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ)

1. Вчитель міняє таблички в групах

Метод «п'ятикратного пошуку», тобто конструювання учнями відповіді за допомогою запитань: **Хто? Що? Де? Коли? Чому?**

- Давайте перевіримо, як ви зрозуміли опрацьовану інформацію та охарактеризуємо ці періоди розвитку СРСР

На дошці прикріплені листи із запитаннями та прикриті відповіді.

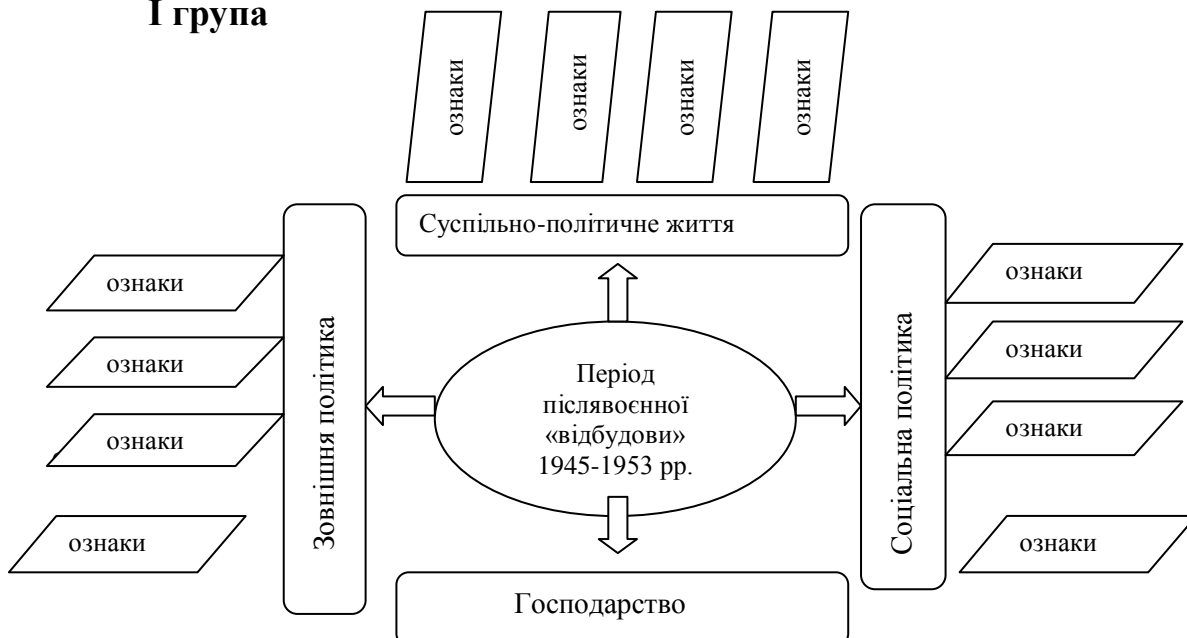
При відповідях –відкривати кожну комірку

Шо?	«відбудова»	«відлига»	«застій»
Де?	СРСР	СРСР	СРСР
Хто?	Й.Сталін + портрет	М.Хрущов + портрет	Л.Брежнєв + портрет
Коли?	1945-1953рр.	1953-1964рр.	1964- 1982рр.
Чому?... назва періоду така	Відновлення господарства після війни	Відмова від найбільш одіозних проявів сталінського режиму	Сповільнення темтів соціально-економічного розвитку

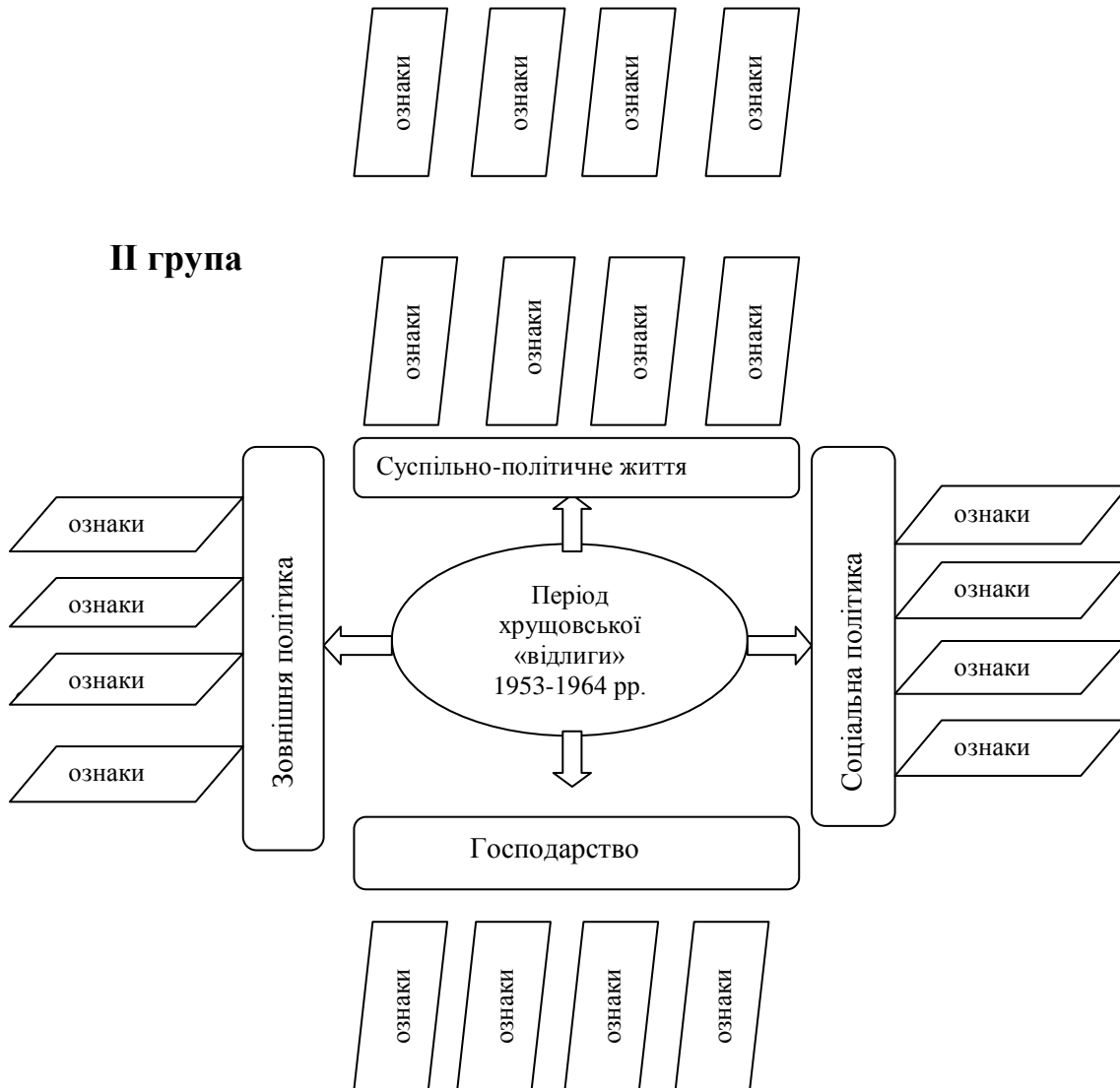
2. Вчитель міняє таблички в групах ще раз.

Метод «Кластер» (групування) Додатковий матеріал розташувати і представити роботу групи біля дошки

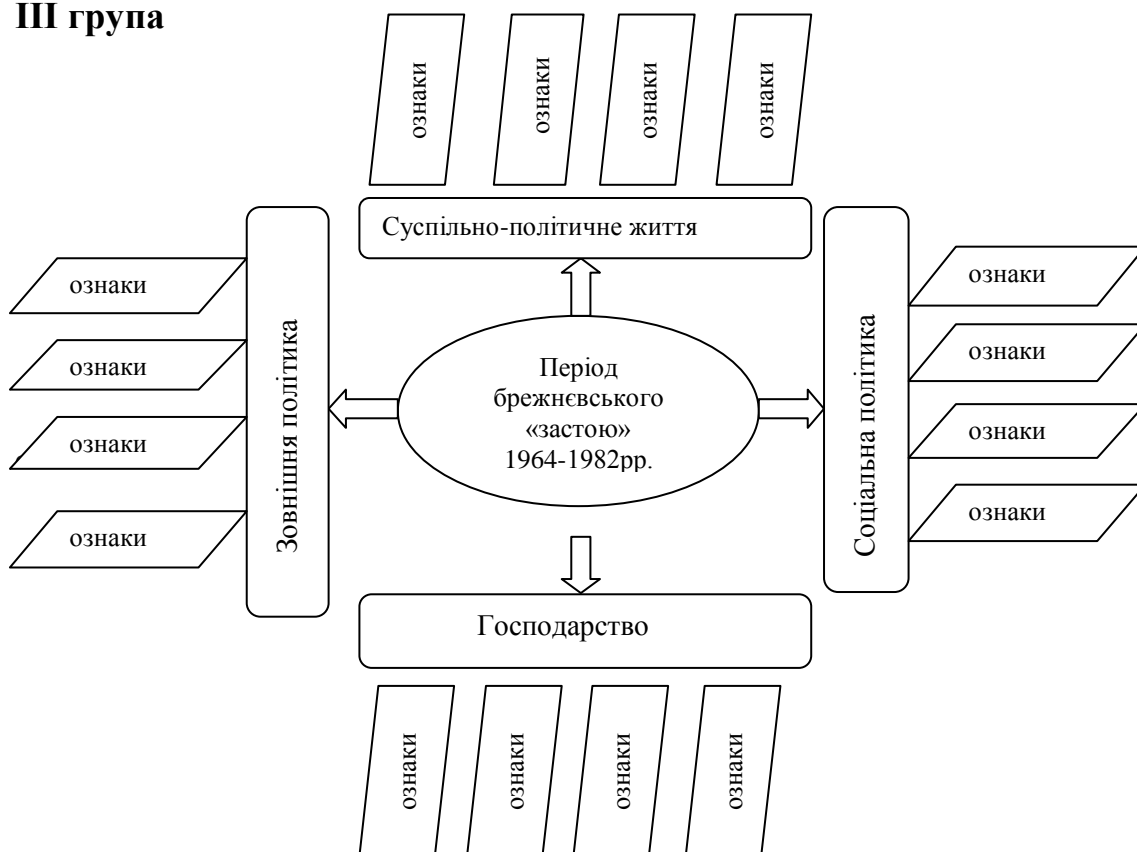
I група

II група

III група

V. Підсумок уроку.

Вчитель.

У післявоєнні роки сталінський тоталітарний режим мав потребу в підтримці, щоб виключити будь-які спроби опору владі, з іншого боку – мабуть завдяки командній системі у швидкі строки було відбудовано господарство.

Оцінка значення 10-літньої хрущовської «відлиги» лишається неоднозначною. Головною заслугою М. Хрущова стало започаткування процесу десталінізації, повернення чесного імені мільйонам радянських людей, житлові будинки «хрущівки». Звинуваченого у волюнтаризмі, суб'єктивізмі післясталінського реформатора було усунено з усіх посад і відправлено на пенсію, а його ім'я на двадцять років викреслено з історії СРСР.

Л. Брежнєв керував країною упродовж 18 років. Історики визначали цей період як застій. Назва стала популярною, хоч вона і не повною мірою віддзеркалює сутність брежнєвської епохи. «Застій» — відсутність розвитку, проте ситуація у СРСР була значно складнішою.

Важливою ознакою політичного життя 70-х рр. ХХ ст. було формування культу особи Л. Брежнєва, що мав на останньому етапі його життя досить гротескний характер завдяки безмірному звеличуванню особи генерального секретаря. Нестримна пристрасть до вихвалянь і нагород (Брежнєв мав 220 радянських і закордонних орденів та медалей) увінчалася чотирма зірками Героя

Радянського Союзу, званням Героя Соціалістичної Праці, нагородженням орденом «Перемоги». Піднесенню його авторитету не сприяла й трилогія мемуарів «Мала земля», «Відродження», «Цілина». Члени родини Брежнєва були замішані у кримінальних справах. Авторитет лідера партії й країни катастрофічно впав.

Але не варто шукати корені застою тільки в постаті Брежнєва. Дегradувала сама суспільно-політична і соціально-економічна система, яка багато в чому й породила «брежнєвщину», що стала символом аморальності, безконтрольності та зогнилого тоталітарного режиму, який наближався до розпаду.

VI. Диференційоване домашнє завдання.

Середній рівень – опрацювати §16, характеризувати періоди післявоєнного розвитку СРСР.

Достатній рівень - опрацювати §16, запитання III стор.145 (усно)

Високий рівень – написати есе «Суперечливість хрущовських реформ»

VII. ОЦІНЮВАННЯ

1. Лист самооцінювання

Учні позначають свою оцінку за роботу на уроці, оцінку, що виставив би вчитель і оцінку, що виставила б група учнів. Ці листи здаються вчителю для опрацювання.

2. Оцінка учнями емоційного стану за допомогою «sms-смайликів» на телефон-плакат у кінці уроку.

SMS- Смайлик рожевий – я із задоволенням працював на уроці

SMS- Смайлик зелений - я був не зовсім упевнений на уроці

Лист самооцінювання

(Прізвище та ім'я учня)

Оцінка за урок = $\frac{\text{я} + \text{група} + \text{вчитель}}{3}$

3

Категорія	Оцінка
я	
група	
вчитель	

«Кластери», що склали групи

